

UN MANUAL OLIMPIC PENTRU TOȚI

Doctorand **Sergiu GURIN**¹

E-mail: sergiugurin@icloud.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5512-4471>

Doctor în istorie, conferențiar universitar **Ion Valer XENOFONTOV**²

E-mail: ion.xenofontov@gmail.md

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5993-1235>

¹Școala Doctorală de Științe Umanistice și ale Educației, USM

²Facultatea de Istorie și Filosofie/Institutul de Istorie, USM

Autoarea lucrării *Ghidul tău olimpic*, Maria Bula-tova, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, membră a Comisiei Cultură și Patrimoniu Olimpic a Comitetului Internațional Olimpic, este o personalitate cunoscută la nivel internațional în mediul academic, olimpic și cel educațional. Cartea se bazează pe materiale extrase din arhivele Comisiei pentru Cultură și Patrimoniu Olimpic a Comitetelor Olimpice Europene, ale Muzeului Olimpic (Lausanne, Elveția), Comitetului Internațional Pierre de Coubertin, Academiei Internaționale Olimpice și Comitetului Național Olimpic al Greciei. Narațiunea este însoțită generos de materiale ilustrative oferite de Arhiva fotografică a Comitetelor Olimpice Europene, Mediateca Olimpică, Fundația Olimpică pentru Cultură și Patrimoniu, precum și de fotografii realizate de Cornel Josan, Alexander Musyuk ș.a. Lucrarea a apărut cu suportul Departamentului de Comunicare al Biroului Central al Comitetelor Olimpice Europene și al Comitetului Internațional Olimpic. În preambulul volumului, autoarea, sensibilă la evenimentele dramatice prin care trece țara sa de origine, Ucraina, accentuează faptul că pe parcursul istoriei Jocurile Olimpice „s-au transformat într-o sărbătoare a păcii, prieteniei și progresului, devenind, de asemenea, o școală de educație, stil de viață și autoafirmare” (p. 6).

Ediția în limba română, *Ghidul tău olimpic*, este o versiune actualizată a cărții elaborate de autoare în anul 2017. Ghidul este prefațat de Spyros Capralos, fost jucător de polo pe apă, din anul 2009, președintele Comitetului Național Olimpic al Greciei, iar din 2021, președintele Comitetelor Olimpice Europene. În opinia sa, „Acest ghid continuă să ofere o perspectivă fascinantă și bine documentată în ceea ce privește Mișcarea Olimpică, cuprinzând date despre originile și istoria olimpismului. Cititorii au oportunitatea de a afla despre Mișcarea Olimpică din Europa și despre cele 50 de Comitete Naționale Olimpice (CNO-uri) continentale, precum și despre rolul esențial pe care Europa îl joacă în cadrul familiei olimpice” (p. 3).

Maria BULATOVA. *Ghidul tău Olimpic*, ediția 2025 /trad.: Irina Aga, Evghenii Draganov; European Olympic Committees. Chișinău: [S. n.], 2025 (Poliviz-Design). 180 p.: fot. color. ISBN 978-5-86654-236-9.

Îndemnul lui Spyros Capralos către cititorii ghidului se finalizează cu motto-ul „Mai repede, mai sus, mai puternic – împreună”.

Raffaele Pagnozzi, secretarul general al Comitetelor Olimpice Europene, remarcă faptul că, pentru tinerii atleți, acest ghid pavează un drum spre „culmi mai înalte: Jocurile Olimpice – evenimentul sportiv suprem de pe mapamond”. Jean-Michel Brun, președintele Comisiei pentru Cultură și Educație Olimpică a Comitetelor Olimpice Europene, estimează că scopul Ghidului Olimpic este de a inspira și de a contribui la dezvoltarea sporturilor olimpice. „Ghidul vă oferă un scurt tur prin subiectele principalelor teme și valori care stau la baza acestor Jocuri și a Mișcării Olimpice. Savurați și bucurați-vă de această oportunitate!” (p. 5).

Prefațatorii lucrării editate în limba română, în profilul unei frății olimpice, pun în valoare importanța lucrării nominalizate. Astfel, dublul campion olimpic Nicolae Juravschi ține să menționeze faptul că aceasta „va ajuta tinerii să înțeleagă esența olimpismului, istoria Jocurilor Olimpice și realizările sportivilor, motivându-i să practice sportul și exercițiul fizic” (p. 8).

Anatolie Popușoi, președintele Academiei Olimpice din Republica Moldova, îl definește drept „o resursă valoroasă pentru sportivii de astăzi și pentru viitori, oferind o înțelegere profundă a filosofiei olimpice și a istoriei Jocurilor Olimpice. Acest Ghid devine un instrument esențial pentru formarea sportivilor și aplicarea principiilor olimpismului într-un mod corect și echitabil” (p. 18).

Gândurile semnalate de reputații prefațatori sunt în consonanță directă cu structura organică a lucrării. Arhitectura narațiunii este configurată în 12 capitole.

În primul capitol se prezintă retrospectiva Jocurilor Olimpice din antichitatea grecească și sunt vizați participanții, programul competițiilor olimpice, polemicele dintre ficțiune (legende și mituri) și realitatea istorică (pp. 29-52). Jocurile Olimpice au apărut în Grecia Antică în sec. al VIII-lea î. Hr. și au fost organizate pe parcursul a 12 secole. Grecii antici au punctat faptul că „perfectiunea corpului, forța mentală și spiritul erau principii fundamentale care puteau fi etalate și pe arenele sportive” (p. 29). Acest concept rămâne valabil și în prezent.

Următorul compartiment vizează renașterea Jocurilor Olimpice și îl are în centrul atenției pe animatorul și fondatorul Jocurilor Olimpice moderne, renăscute în 1896, la Atena. Este vorba de aristocratul francez Pierre de Coubertin (1863–1937), baronul care a dispus, prin testament, ca inima să-i fie depusă într-o stea de marmură înălțată în vechiul oraș grecesc Olympia, locul de desfășurare a celor 293 de întreceri sportive din Antichitate. În anul 1989, situl arheologic Olympia a fost inclus în Lista Patrimoniului Cultural Mondial UNESCO.

Un alt aspect abordat în lucrare ține de simbolurile și ceremoniile olimpice. În acest sens, autoarea ne prezintă un autentic abecedar al registrului simbolic olimpic: inelele olimpice, motto-ul, emblema, drapelul, ștafeta torței olimpice, flacăra, imnul, ceremoniile Jocurilor Olimpice (de deschidere și închidere, jurământul olimpic, ceremonia de premiere), Satul olimpic, mascotele, torțele olimpice, Casa Olimpică (pp. 67-80).

Capitolul „Sistemul internațional olimpic” este dedicat președinților Comitetului Internațional Olimpic, solidarității olimpice, Comitetelor Naționale Olimpice, Asociației Comitetelor Naționale Olimpice, Federațiilor Internaționale Sportive, Academiei Olimpice Internaționale, Muzeului Olimpic (pp. 81-88).

În capitolul „Jocurile care au cucerit lumea”, autoarea ne relatează despre Jocurile Olimpice de Vară și cele de Iarnă, posterele olimpice, sporturile Olimpice de Vară și cele de Iarnă, realizările remarcabile în sport, *fairplay* în sport, femeile în sportul olimpic, progresul tehnologic și Jocurile Olimpice, mass-media, provocările în sporturile olimpice, lupta corectă, accidentările, arbitrajul eronat, protecția mediului, securitatea, Jocurile Olimpice de Tineret (pp. 89-114).

Pagini aparte sunt dedicate „Europei în Mișcarea Olimpică” (pp. 115-119), „Comitetelor Naționale Olimpice Europene” (pp. 121-122), „Comitetelor Olimpice Europene” (pp. 123), „Zilelor Olimpice ale Tineretului European” (pp. 124-143), „Posterelor Festivalului Olimpic de Tineret” (pp. 144-146), „Jocurilor Europene” (pp. 147-152). Lucrarea se încheie cu „Întrebări și sarcini” didactice, ceea ce validează componența educațională a cărții (pp. 153-175).

În concluzie, demersul științifico-didactic al *Ghidului tău Olimpic* include următoarele componente: una *istorică*, ca formă de legitimare și de ancorare a mișcării olimpice la valorile perene; una care ține de *ritual și de simbol*, ca marcă identitară a unui fenomen social unic; una de *mediere internațională*; una *instituțională*, de diseminare a performanțelor și valorilor olimpice; una *pedagogică*, de creare a vocației și caracterului olimpic pentru tânăra generație. Apărută ca o acțiune paneuropeană, mișcarea olimpică este prezentată ca un fenomen complex, bazat pe valorile unei civilizații cu înalt spirit civic, colectiv, care promovează performanța și empatia. Toate aceste elemente se înscriu armonios în ghidul cu dublă conotație – teoretică și aplicativă –, autentică platformă cognitivă ce tinde să fixeze în mod livresc arhitectura intelectuală a fenomenului olimpic.